

Kétezer holdra csökkentik a hitbizományi birtokok terjedelmét.

Bethlen István gróf a készülő hitbizományi javaslatról. — Napirenden tartják a Népszövetségből való kilépés ügyét.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A politikai világ figyelmét ma az a nagyszabású beszéd köti le, amelyet Bethlen István gróf miniszterelnök ma a Népszövetségről és a kisebbségekről mondott. A miniszterelnök beszéde mindentől nagy megértéssel találkozott, csupán azt nehezményezik, hogy Bethlen nem reflektált Baross Jánosnak azon kívánságára, hogy a kormány eredményes külpolitika érdekében demokratikus belpolitikát inauguráljon.

Beavatott helyen ezt azzal magyarázzák, hogy a miniszterelnök még nem látja elérkezettnek az időt, hogy a kérdésben nyilatkozzék.

Értesítéseink szerint Bethlen István gróf mai beszédével a Népszövetségből való kilépés és a kisebbségek fokozatos védelméről szóló kérdés nem kerül le a napirendről, mert a költségvetés tárgyalása során Apponyi Albert gróf is kimerítően akar ezzel a problémával foglalkozni.

Néhány nappal ezelőtt Bethlen István gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a hitbizományi törvény reformjáról a közeljövőben a kormány törvényjavaslatot fog a nemzetgyűlés elé terjeszteni. Teljesen beavatott helyről úgy értesülünk, hogy a törvényjavaslat igen messzemenő újításokat készült keresztül vinni az eddig érinthetetlennek látszó hitbizományi jogban.

A kormány tervezete szerint a hitbizományok terjedelmét 2000 holdra csökkentik, míg a hitbizomány többi része a törvényes örökösöknek jut. Újítása a javaslatnak az is, hogy a hitbizomány öröklését a nő ágra is kiterjesztik.

egymillió aranykorona keretében a következő uccák kapnának új aszfalt-gyalogjárót, vagy burkolatot: A Valéria-tér, a nagykörút, a Szent György ucca és a Vásárhelyi-sugárút a nagykörutig, az Arany János ucca (itt a kocsit is), sz Oroszlán ucca, a Béla ucca, a Révay ucca, a Fodor ucca a szülészeti klinikáig, a Bátya ucca, a Kossuth Lajos-sugárút baloldali gyalogjárója, az Attila, a Korona, a Margit és a Polgár uccák burkolása a gyalogjárók kiszélesítésével.

Elmondotta a műszaki főtanácsos, hogy ez a munka a városra nem igen jelent megterhelést, mert a szabályrendelet értelmében a gyalogjárók készítésének minden költsége a háztulajdonosokat terheli, akik szívesen áldoznak a jó gyalogjáróért, mert az lényegesen emeli házuk és a házukban lévő lakások értékét. A Szent György uccai háztulajdonosok éppen most adták be közös beadványt a tanácshoz és kéri, hogy a város mielőbb készíttesse el az aszfaltgyalogjárókat, természetesen az ő költséjükre.

A kérdés fölött hisztu vita támadt. A polgármester aggodalmaskodott, hogy a nagykörút szegényebb háztulajdonosai számára a mai viszonyok között elviselhetetlenül nagy terhet jelentene a gyalogjárók költsége. Szükségesnek tartja, hogy mielőtt a tanács határozná ebben a kérdésben, a mérnöki hivatal hallgassa meg a kisebb nagykörúti házak tulajdonosait. Berenczey Domokos ezzel szemben kifejtette, hogy a járdaköltség egészen minimális terhet ró a háztulajdonosokra, mert hiszen a város is három év alatt és negyedévi részletekben hajtáná be tőlük a költségeket, az első részlet esedékességének idején pedig, 1926 július elsején, már horribilis magasra emelkednek a házárak. Példaképpen kiszámította, hogy az új, templomtéri városi bérház előtti aszfaltjárda költségeiből, ha azt három év alatt kellene kifizetni, egy negyedévre alig másfélmillió korona esne.

A tanács végül is úgy határozott, hogy a Szent György ucca gyalogjárójának kiaszfaltozását az ottani háztulajdonosok kérelmére és költségére azonnal elrendeli — ez a munka körülbelül egymilliórd koronába kerül —, a Magyar Aszfalt ajánlatáról azonban később dönt.

— Nagyon fontos és nehéz ez a kérdés — mondotta a polgármester —, jó lesz, ha kissé meditatálnak fölötté a tanács tagjai.

Fölmerült egyébként a tanácsülésen az a terv is, hogy a nagykörút gyalogjáróit csak a Boldogasszony és a Madách ucca közötti szakaszon aszfaltoztassa ki a város, ezen a részen ugyanis nagyobb házak és módosabb háziurak laknak, míg a nagykörút felső szakaszának háztulajdonosai kevés kivétellel szegény emberek. Az egész nagykörút új aszfaltgyalogjárókkal való ellátása hét-nyolcmilliórd koronába kerülne, de ezzel ez az utvonál lenne a város leppormentesebb és legszebb lakóhelye. Valószínű, hogy a tanács csütörtökön dönt ebben az ügyben és ha elfogadja az ajánlatot, a mérnöki hivatal bizza meg a részletes program és költségvetés kidolgozásával.

Cuzát ünnepelték az ébredők.

Bukarest, október 29. Cuza tegnap Bukarestbe érkezett és hívei nagy bankettot rendeztek a tiszteletére. Pohárköszöntőjében Cuza főleg budapesti élményeivel foglalkozott. Elmondotta, hogy a budapesti ébredők milyen kitüntető szíveséggel fogadták és a tárgyalások során a legnagyobb figyelemben részesítették javaslatait. A magyar fájvédőknek elért eredményei csak fokozták munkakedvét. Felhívta ezután híveit, hogy a keresztény nemzetvédő liga népszerűsítése érdekében Bukarestben is tegyenek meg mindent. Fokozottabb szervezkedésre ösztönzött és ajánlotta, hogy a propaganda erősítésére állandó otthont teremtsenek maguknak Bukarestben. Helyiséget is ajánlott a Banca Nationala palotájában. Cuza hívei tüntetően ünnepelték vezérüket és hozzájárultak a helyiség kibéreléséhez. Az Universal mai száma vezető helyén feltűnő betűkkel „Az erdélyi magyarok” címen közli a magyar parlamentben történt viharos jelenetet, mely a Cuza-ügyben zajlott le. A cikk kiemeli Budai Dezsőnek azt a közbeszólását, amely szerint az erdélyi keresztény magyarok nem szenvednek a román elnyomás alatt. Az Universal a maga részéről ehhez semmi kommentárt nem fűz.

Halálosan megsebesült egy tábornok gyakorlatozás közben. Berlinből jelentik: A jötebogi tűzérseglő tőteren ma délután éles löletényvel gyakorlat volt, amelynek során egy eltévedt golyó halálosan megsebesítette Müller tábornokot, aki a gyakorlatot irányította.

A mohamedánok a legerősebb harcot indítják meg a keresztény nyugat ellen.

Forrong az izlám.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Londonból jelentik: Damaszkuszi jelentések szerint a mohamedánok el vannak készülve, hogy az Izlám védelmében a legerőteljesebb harcot indítják meg a keresztény nyugat ellen. A lázadás igen nagyarányú. Izlám hívei fölkelésre szólították jól a mohamedánokat a Földközi-tenger legszélsőbb nyugati pontjától egészen a Kaukázusig.

Amerika felelőssé teszi Franciaországot a damaszkuszi amerikai állampolgárok sérelmeiért.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Washingtonból jelentik: A külügyi hivatal utasította a párisi nagykövét, hogy figyelmeztesse a francia kormányt, hogy az Egyesült Államok

felelőssé teszik azokért a károkat, amely az amerikai állampolgárokat a damaszkuszi eseményekből kifolyólag érték.

A fia temetésén halálra gázolta egy autó.

Szerencsétlenség a dorozsmai országuton haladó temetési menetben.

A dorozsmai tanyákból csütörtökön reggel temetési menet indult el a dorozsmai temetőbe. Apró lovak húzták a tanyai kocsikat. Elöl ment a halottas szekér, utána a rokonság és a hozzátartozók kocsijai botorkáltak. Az országúton egy pillanatra megállt a szomorú menet, amikor a távolból autótűkölés hallatszott. A kanyarlatnál egy hatalmas modern autó tűnt fel. Az autó lassított, amikor a temetési menet közelébe ért. Az uttesten ekkor az autó előtt egy szembejövő emberi alak bukkant fel, úgy hogy a sofőrnek már ideje sem volt a gépkocsit megállítani. A hirtelen felbukkant alak az autó kerekét alá került, anélkül, hogy az elgázolást emberi számítás szerint meg lehetett volna akadályozni.

Az elgázolás helyétől az autó két-három méterre már megállott. Az autón ülő Wolf Mihály földbírókos, aki dr. Zauner ny. Máv. segéd-itkár bérautóján igyekezett tanyája felé, azonnal orvosért rohant és sikerült is néhány perc múlva dr. Mészáros közszégi orvost előkeríteni, aki azonnal megvizsgálta az elgázolt sérüléseit.

A hivatalos szemle után megállapította, hogy az elgázolt Kovács István dorozsmai lakos, 57 éves földmives, akinek a fiát vitte a temetési menet utolsó útjára. Az orvosi első vizsgálat Kovács Istvánnál gerincétörést állapított meg s dr. Mészáros véleménye az volt, hogy csak azonnali műtéli beavatkozás segíthet. Wolf Mihály a bérautóra azonnal felvette az elgázoltat és annak hozzátartozóit s az elgázolás után negyedóra múlva már a kórházban volt Kovács István, akit dr. Machdászky László sebész-főorvos azonnal megoperált. Az orvosi beavatkozás azonban már nem segíthetett rajta,

mert az elgázolt Kovács István még délben meghalt anélkül, hogy kihallgathatták volna az elgázolás körülményeire.

Az elgázolás első hivatalos híradása után azonnal megindult a rendőri vizsgálat annak megállapítására, hogy a halálos elgázolásért terhel-e valakit felelősség. A rendőri nyomozást és egyben a kihallgatásokat Lipkay Zoltán rendőrfogalmazó végezte, aki legelőször Wolf Mihály földbírókosat hallgatta ki. Wolf történetesen nem az autó belsejében ült, hanem a bérautó sofőreje mellett, így legelőszörban az ő vallomása jöhetett figyelembe.

Wolf Mihály vallomásaiban elmondotta, hogy az elgázolásért nem terhel senkit sem felelősség. A temetési menet mellett az autó lassított, ellenben már nem lehetett megakadályozni az autó előtt hirtelen felbukkant ember elgázolását. A terhelként kihallgatott Máthé Gergely régi autóvezető. Már a háboru alatt katonai sofőr volt s egyike a legképzettebb szegedi autóvezetőknek. Vallomásaiban szintén azt mondotta, hogy Kovács István valószínűleg az autó elé ugrott, úgy hogy megakadályozni lehetetlen volt az elgázolást.

A rendőrségen a halálos elgázolás ügyében egész délelőtt folytak a kihallgatások. Kihallgatták Kovács István feleségét és egyik fiát, akik azt látták megdöbbenéssel, hogy Kovács István ijedtében az autó elé ugrott és a hatalmas kocsi átrohant rajta. Ez ügyben kihallgatnak még néhány dorozsmai szemtanút, akiknek beszerezett vallomásaik után az ügy aktái a kir. ügyészségre kerülnek. Az eddigi vallomások szerint gondatlanság esete nem forog fenn és Kovács Gergely saját gondatlanságából került az autó kerekéi alá.

A város hitelbe aszfaltoztatja ki a járdákat.

A Magyar Aszfalt r.-t. ajánlata.

Berenczey Domokos műszaki főtanácsos érdekes és nagyjelentőségű ajánlatot ismertetett a hétfői tanácsülésen. Bejelentette, hogy a Magyar Aszfalt Részvénytársaság ugyanolyan ajánlatot tett a városnak, mint annak idején a Pécsköi Bazaltbánya Részvénytársaság, amely ma holnap már teljesen befejezi a négy kilométeres nagykörút kövezését. A Magyar Aszfalt ajánlata egymillió aranykorona értékű aszfaltgyalogjáró elkészítésére vonatkozik. A vállalat

a munkát hitelbe készítené el úgy, hogy a végzett munka árát a városnak negyedévi részletekben három év alatt kellene megfizetnie és a hátralék után a Nemzeti Bank mindenkori kamatlábán felül még hét százalékot fizetendő. Az első részletet a jövő év július elsején lenne esedékes, de a vállalat a munkát már a kora tavasszal megkezdené.

Berenczey Domokos az ajánlatot már kész programmal terjesztette elő. Javaslata szerint a